

LE SECRET DE SHABBATH ET DES FETES

ROSH HASHANA

YOM KIPPOUR

les secrets du Shabbat
et
des fêtes

AVANT-PROPOS

L'oeuvre majeure de Rabbi Nathan, principal élève de Rabbi Na'hman de Breslev, est le «Likouté Halakhot», explication du sens caché des quatre sections du Shoul'han Aroukh dont nous avons tenu à éditer une des parties «les secrets du Shabbat et des fêtes».

L'étude des secrets des halakhot nous motive dans les mitsvot car elle nous fait découvrir leur sens profond et nous aide à bien les comprendre, plus les ressentir, mieux les réaliser, elle nous donne la joie dans les mitsvot.

L'étude des secrets des halakhot nous donne les moyens de se débarrasser de nos défauts et faiblesses et de sortir ainsi de toute fatalité et déterminisme, elle nous ramène vers le vrai et le sincère, elle nous améliore.

L'étude des secrets des halakhot nous montre les bienfaits des mitsvot, comment leur observance est une protection pour le corps et l'esprit, combien elles sont nécessaires, aujourd'hui plus que jamais, elle nous fait plus aimer D.ieu.

L'étude des secrets des halakhot donne les réponses aux doutes et questions que chacun de nous peut se poser dans cet exil spirituel provenant essentiellement de l'influence des cultures étrangères de plus en plus grande, elle nous donne la foi.

L'étude des secrets des halakhot nous fait remonter à l'origine des halakhot et fait descendre ainsi un adoucissement de rigueurs sur le peuple juif en général et sur la personne qui étudie en particulier, elle amène le pardon.

Pour la première fois, dans l'édition d'un Likouté Halakhot les textes en araméen sont traduits et expliqués en hébreu dans le but de faciliter la compréhension du lecteur et son approche de concepts qui peuvent être nouveaux pour lui. De même, l'ajout de titres, la typographie des textes et leur découpage en petits paragraphes rendent la lecture plus pratique et plus facile.

ROSH
HASHANA

halakha 1

ענין שופר על-פי מה שכתב רבנו ז"ל במאמר
 תהמת יכסימו' (בלקוטי מוהר"ן חלק א סימן ט),
 על פסוק (בראשית ו טז) צהר תעשה לתבה וכו'
 ופתח התבה בצדה וכו' תחתיים שניים וכו'.

והכלל שכאשר החשך והקלפות מסבבין מכל צד,
 עקר התקון על-ידי אמת, שתראה שיצא הדבור
 שבתפלה מפיך באמת, ועל-ידיזה יאיר לו ה'
 יתברך, בבחינת (תהלים כז א) ה' אורי וישעי, ויזכה
 לעשות פתח בהחשך שהוא נצד בו, עין שם היטב,
 ויותר ממה שכתוב שם שמעתי פה אל פה מפיו
 הקדוש, ועל-ידיזה נעשה תקון התפלה, שהוא
 בחינת יעקב ובניו, עין שם היטב.

1 וזה בחינת קול השופר, שהוא מרמז על
 התשובה, בחינת (מדרש רבה ויקרא פרשה כט) שפרו
 מעשיכם, כמו שאמרו (משנה תורה לרמב"ם הלכות תשובה
 פרק ג הלכה ד) עורו ישנים מתרדמתכם, ועל-כן שופר

הוא בְּחִינַת עֲלָמָא דְאִתֵּי [עוֹלָם הַבָּא], שֶׁהוּא בְּחִינַת
בִּינָה, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה כִּידוּעַ, וְזֶה הוּא בְּחִינַת קוֹל
הַיּוֹצֵא מִן הַשּׁוֹפָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל אֱמֶת, הַיּוֹצֵא
מֵעֲמֻקָּא דְלִבָּא [מֵעֲמֻק הַלֵּב], בְּחִינַת (תְּהִלִּים קל א)
מִמַּעַמְמִיקִים קְרֵאתִיהּ ה', בְּחִינַת (שָׁם קיח ה) מִן הַמִּצַּר
קְרֵאתִי יְהוָה, דְּהֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שְׂמֵחֵמֶת גָּדֹל הַתְּגַבְרוּת
הַמְּסַבֵּב מְכַל צַד, אֲזִי פּוֹנִים עֲצָמֵן אֶל הָאֱמֶת,
וְקוֹרְאִים אֶל ה' בְּאֱמֶת, מֵעֲמֻק הַלֵּב, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה
נְצוּלִים מִן הַחֹשֶׁךְ, בְּחִינַת וּפְתַח הַתְּבָה בְּצַדָּה תִּשִּׁים
כַּנֶּ"ל, וְזֶה בְּחִינַת (שָׁם) עֲנֵנִי בַמְּרוֹחַב יְהוָה, שְׂזוּכָה
לְהִרְחִיב לוֹ וּלְצֵאת כַּנֶּ"ל, כִּי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוּא בְּחִינַת
אֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (מִיכָה ז כ)
תִּתֵּן אֱמֶת לַיַּעֲקֹב, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז כב) הַקֵּל קוֹל
יַעֲקֹב, וְזֶה שְׂכָתֵב רַבְּנוּ שָׁם שְׂיַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת
הַתְּפִלָּה, כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַתְּפִלָּה עַל־יְדֵי אֱמֶת כַּנֶּ"ל,
שְׂזֵה בְּחִינַת יַעֲקֹב כַּנֶּ"ל, וְעַל־כֵּן לֹא נִזְכָּר בַּתּוֹרָה כִּי
אִם תְּרוּעָה, וּשְׂאֵר הַקּוֹלוֹת אָנוּ לְמַדִּים מִשָּׁם, כְּמוֹ
שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רֵאשׁ הַשָּׁנָה דף לג ע"ב), כִּי תְרוּעָה
הוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׂעֵקֶר קוֹל הַשּׁוֹפָר מְרַמֵּז עָלָיו
כַּנֶּ"ל, וְעַל־כֵּן הַתְּרוּעָה הוּא (שָׁם) גְּנוּחֵי גְּנוּחַ וְיִלּוּלֵי

יָלִיל [מִתְאַנַּח וּמִלִּיל], הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] מֵה שְׁגוֹנַח וְיָלִיל
 [מִלִּיל] וְקוֹרָא אֶל ה' לַחֲזֹר אֵלָיו כַּנ"ל, וְעַל־כֵּן כָּל
 תְּרוּעָה פְּשׁוּטָה לַפְּנֵיָהּ וּפְשׁוּטָה לְאַחֲרֶיהָ, זֶה מְרַמֵּז
 גַּם כֵּן עַל הַתְּשׁוּבָה, שֶׁמִּתְחַלֶּה הִיא פְּשׁוּט וּמִתְקַן,
 הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] קֶדֶם הַקְּלָקוּל, וְאַחַר שְׁנֵתְקַלְקַל וְנִשְׁבַּר,
 בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט כ"א) חֲרָפָה שְׁבָרָה לְבִי, בְּחִינַת
 (יְהוֹשׁוּעַ ז ה) וַיִּרְדְּפוּם עַד הַשְּׁבָרִים, אַזִּי עַל־יְדֵי
 הַתְּרוּעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת כַּנ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה חוֹזֵר
 וְנִפְשָׁט, וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעָה שְׁאַחֲרָיו, שֶׁהוּא קוֹל
 פְּשׁוּט, וְעַל־כֵּן תּוֹקְעִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי אִזּוֹ הוּא
 הַתְּגַבְרוּת הַדִּינִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַחֲשֵׁךְ, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ
 לְמַשֵּׁךְ עֲצָמוֹ אֶל הָאֱמֶת, שֶׁזֶּה בְּחִינַת קוֹל הַשׁוֹפָר
 כַּנ"ל, וְהוּא זְכוּר לְיוֹם רֵאשׁוֹן, כִּי אִזּוֹ בְּתַחֲלַת
 הַבְּרִיאָה גָבַר הַחֲשֵׁךְ, שֶׁכֶּסֶה פְּנֵי תְהוֹם, וְרוּחַ אֱלֹקִים,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת רוּחַ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (בְּרֵאשִׁית מ"ה כ"ז) וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 אֱמֶת כַּנ"ל, הִיא מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, לְגַרֵּשׁ וּלְפַנּוֹת
 הַחֲשֵׁךְ עַל־יְדֵי בְּחִינַת אֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלָּה
 הָאוֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי
 אוֹר וַיְהִי אוֹר, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר לְעֵיל [לְמַעְלָה], שֶׁעַל־יְדֵי

הָאֵמֶת מֵאִיר אֹר ה' יִתְבַּרַךְ, בְּחִינַת ה' אֹרִי, כְּמוֹ
שְׂמֵבֵאֵר שָׁם בְּאֵר הַיֵּטֵב עַיִן שָׁם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְהוּהָ
הַבְּרִיאָה, וְעַל-כֵּן אֵמֶת הוּא קִיּוּם הָעוֹלָם, כִּי עֵקֶר
הַבְּרִיאָה עַל-יְדֵי אֵמֶת כִּנ"ל, וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
(מִדְרַשׁ רַבָּה וִיקְרָא פָרָשָׁה לו) עַל פְּסוּק (יִשְׁעִיהָ מִג א) בּוֹרְאָהּ
יַעֲקֹב, עוֹלָמִי עוֹלָמִי מִי בְרָאָהּ יַעֲקֹב בְּרָאָהּ וְכו', כִּי
עֵקֶר בְּרִיאוֹת הָעוֹלָם עַל-יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
בְּחִינַת אֵמֶת כִּנ"ל, וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (פְּסָחִים
דף נד ע"א) תְּשׁוּבָה קְדָמָה לְעוֹלָם, כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה
עַל-יְדֵי אֵמֶת, שֶׁעַל יְדוֹ מְגַרְשִׁין הַחֹשֶׁךְ וְעוֹשִׁין פְּתַח
לְצֵאת כִּנ"ל, שֶׁבְּחִינָה זֹאת קְדָמָה לְעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְהוּהָ בְּרִיאוֹת הָעוֹלָם, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית א ב-ג) וַחֲשׂךְ
עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת וְכו' וַיְהִי אֹר
כִּנ"ל, וְעַל-כֵּן רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא זְכוֹר לַיּוֹם רֵאשׁוֹן,
וְעַל-כֵּן אַז מִתְחִיל יְמֵי הַתְּשׁוּבָה, וְעַל-כֵּן תּוֹקְעִין אֶז
בְּשׁוֹפָר, שֶׁהוּא בְּחִינַת קוֹל אֵמֶת, שֶׁעוֹשֶׂה פְּתַח
וּמְרַחֵב לְצֵאת כִּנ"ל, וְעַל-כֵּן שׁוֹפָר קֶצֶר מְלַמְעָלָה
וְרַחֵב מְלַמְטָה, וְצִרִיךְ לְתַקֵּעַ בְּמָקוֹם הַקֶּצֶר דִּיקָא
[דִּיקָא], (שְׁלַחַן עֲרוּךְ אֵרַח חַיִּים סִימָן תַּקְפוּ סְעִיף יב) וְאִם
תַּקֵּעַ בְּמָקוֹם הַרְחָב לֹא יֵצֵא, כִּי הַרוּצָה לְכַנֵּס צִרִיךְ

לְכַנֵּס דֶרֶךְ פֶּתַח הַצֵּר דִּיקָא [דְּוִקָא], בְּחִינַת וּפְתַח
 הַתְּבָה בְּצַדָּה תַּשִּׁים, כְּמוֹ שֶׁשְּׁמַעְתִּי מֵרַבְּנוּ ז"ל
 בְּעַל פֶּה, בְּבֵאוּר שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת פֶּתַח חֲדָשׁ דִּיקָא
 [דְּוִקָא], וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְנַחוֹת דָּף כֵּט
 ע"ב) שֶׁהֵיא [שְׁהָאוֹת ה] דּוֹמָה לְעוֹלָם הַזֶּה וְכוּ'
 וְכֹל הָרוֹצֵה לָצֵאת וְכוּ' וּמִן הַצַּד פְּתוּחָה שְׁכָל
 הָרוֹצֵה לְכַנֵּס יְכַנֵּס, וּמִקְשֵׁי [וּמִקְשָׁה] שָׁם וְלִכְנֵס
 בְּהַאי דְנִפְיָק [בְּזֵה שְׁיִצָּא] וּמִתְרַץ שָׁם לָא סְגִי
 [לָא הוּלֵךְ (לָא מְסַתְדֵר)] וְכוּ' עֵין שָׁם, וְזֵה בְּחִינַת
 וּפְתַח הַתְּבָה בְּצַדָּה תַּשִּׁים, בְּצַדָּה דִּיקָא [דְּוִקָא],
 כִּי צָרִיךְ לְכַנֵּס דִּיקָא [דְּוִקָא] דֶּרֶךְ הַפְּתַח הַצֵּר,
 שֶׁהוּא מִן הַצַּד, דְּהֵינּוּ [כְּלוֹמַר] מִצַּד הֵיא [הָאוֹת
 ה] כַּנ"ל, וְאִזּוּ ה' יִתְבַּרֵךְ מְרַחֵב לוֹ הַפְּתַח וּמוֹצִיאוֹ,
 וְאִזּוּ עֲנֵנִי בְּמִרְחָב יָהּ כַּנ"ל, וְזֵה הוּא בְּחִינַת
 הַשּׁוֹפָר, שֶׁהֵיא קֶצֶר מִלְּמַעְלָה וְכוּ', וְצָרִיךְ לְתַקַּע
 וּלְהוֹצִיא הַקּוֹל הַשּׁוֹפָר, שֶׁהוּא קוֹל אֲמָת, מִמָּקוֹם
 הַצֵּר דִּיקָא [דְּוִקָא], וְאִזּוּ ה' יִתְבַּרֵךְ מְרַחֵב לוֹ כַּנ"ל.

2 **ועל-כֵּן** (שְׁלַחן עָרוֹךְ שָׁם) גַּם אִם הִפֵּךְ הַשּׁוֹפָר
 וְתַקַּע בּוֹ לָא יִצָּא, בֵּין שֶׁהוֹפְכִין כְּדֶרֶךְ שֶׁהוֹפְכִין

הַחֲלוּק וְכוּ', בֵּין שְׁהֲרָחִיב וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה
כְּתוּבָה, הוּא שְׂיַעֲשֶׂה הַתְּשׁוּבָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף עֲצָמוֹ
וּבְאוֹתוֹ עֲנִין עֲצָמוֹ שְׁחָטָא, וַיֵּשׁוּב וַיַּחְזֹר דְּרָךְ
מְקוֹמוֹת הַצָּרִים וְהַדְּחוּקִים לָהּ יִתְבַּרְךָ, אֲבָל אִם
יִתְהַפֵּךְ גּוֹפוֹ וַיִּשְׁתַּנֶּה, בְּבַחֲיִנַת (אִיּוֹב ל"ח י"ד) תִּתְהַפֵּךְ
כְּחֹמֶר חוֹתָם וַיִּתְיַצְּבוּ כְּמוֹ לְבוּשׁ, שְׁחָס וְשָׁלוֹם יִהְיֶה
וַיִּשְׁנוּ גּוֹפוֹ, דְּהֵינּוּ [כְּלוֹמַר] שְׂיָמוּת וַיַּחְזֹר וַיִּתְגַּלְּגַל
וְאַחַר כֵּן יֵשׁוּב וַיִּצְעַק אֶל ה' אֵין זֶה תְּשׁוּבָה הַגּוֹנָה,
כִּי צָרִיךְ לָשׁוּב בַּגּוֹף הַזֶּה דִּיקָא [דְּוִקָא], כְּמוֹת שֶׁהוּא,
וַיֵּלֶךְ דְּרָךְ מְקוֹם הַצָּר וְהַדְּחוּק, וּמִשָּׁם יִקְרָא וַיֵּשׁוּב
אֶל ה' בְּאַמֶּת, אֲזִי יִרְחִיב לוֹ ה' יִתְבַּרְךָ, וְאַזִּי הוּא
בְּחִינַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר כְּהִלְכָתוֹ, הֵינּוּ [כְּלוֹמַר] בְּחִינַת
תְּשׁוּבָה בְּאַמֶּת כְּרָאוּי כַּנִּ"ל, וְעַל-כֵּן (שְׁלַחן עָרוּךְ שֵׁם סְעִיף
ז) אִם נִקְבַּ צָרִיךְ שְׂתִּהֵי הַסְּתִימָה בְּמִינוֹ דִּיקָא
[דְּוִקָא], כִּי בְּאוֹתוֹ עֲנִין שְׁחָטָא יִתְקַן, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ
רְבוֹתֵינוּ ז"ל וְכַנִּ"ל, (וְכִמוֹ שְׂשִׁמְעֵתִי בְּבִאוֹר הַיֵּטֵב מִפִּי
הַקְּדוֹשׁ דְּבָרִים הַלְלוּ).

3 **וְעַל-כֵּן** יַחֲדִיד מוֹצִיא אֶת הַרְּבִים יְדֵי חוֹבָתָם
בְּתִקְיעוֹת שׁוֹפָר, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בִּיחִיד שְׂמַתְעוֹרֵר